

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درس : تاریخ تحلیلی صدر اسلام

استاد : جناب آقای جباری خامنه

[www.unit-sardroud.blog.ir](http://www.unit-sardroud.blog.ir)

تایید و گردآوری از مهدی امینی

دانشگاه آزاد اسلامی سردرود

هرودوت (پدر تاریخ) علم تاریخ را به معنای مطالعه و بررسی روزگاران گذشته می داند .

### ۱- تاریخ از نظر ابن خلدون ؟

تاریخ را دانشی سرچشمه گرفته از حکمت ، و بیانگر سرگذشت ملت ها ، سیره ی پیامبران و سیاست پادشاهان می داند.

### ۲- تاریخ از نظر شهید مطهری ؟

تاریخ را یکی از منابع معرفت انسانی می داند ، آن را به دو بخش نقلی و علمی تقسیم می کند و قواعد استنباطی تاریخ علمی را به حال و آینده تعمیم پذیر می داند.

### ۳- منظور از تاریخ نقلی ؟

تاریخ نقلی ، علم به وقایع و حوادث سپری شده و آگاهی از اوضاع و احوال گذشتگان است . زندگی نامه ها ، فتح نامه ها و سیره ها، از این نمونه است . علم تاریخ در این معنا ، به یک سلسله امور جزئی و فردی می پردازد و در واقع علم به ((بودن))هاست، زیرا به گذشته تعلق دارد.

### ۴- تاریخ علمی (تحلیلی) چیست ؟

تاریخ علمی یعنی مطالعه، بررسی و تحلیل وقایع گذشته و استنباط قواعد و سنت های حاکم بر زندگی گذشتگان. در واقع محتوای تاریخ نقلی (حوادث وقایع گذشته) مبادی و مقدمات این علم شمرده می شود و برای استنباط قوانین کلی و کشف طبیعت حوادث تاریخی و روابط علی و معلولی آنها سودمند است.

### ۵- مقاله سید جعفر شهیدی ؟

تاریخ نه مایه ی سرگرمی بلکه پل ارتباطی میان نسل های متوالی بشر برای دستیابی به تجربه ها و اندوخته های پیشینیان است. مطالعه تطبیقی و تحلیلی تمدن های گوناگون ، کوشش برای یافتن رابطه علی میان حوادث زنجیره ای تاریخ و دقت در آنچه بر انسانها رفته است ، سرمایه ی مناسبی است که انسان را در پی ریزی یک زندگی سالم و خردمندانه یاری می رساند.

### ۶- عناصر اصلی تاریخ ؟

انسان از یک سو در زمان و از سوی دیگر در مکان

### ۷- موضوع تاریخ ؟

کنش ها و واکنش های خارجی یا دارای اثر خارجی است.

## ۸- اهمیت ، اعتبار و علمیت تاریخ را بیان کنید ؟

دقت در رویکرد تاریخی قرآن و نهج البلاغه به خوبی بیانگر اهمیت ، اعتبار ، فایده مندی و علمیت تاریخ است. حتی اگر علمیت را به معنای تجربه پذیری و آزمودنی بدانیم نیز تاریخ از علمیت برخوردار است . البته ممکن است معیارها و موازین تجربه در تاریخ و روش این تجربه دقیقاً همان روش و معیارهایی نباشد که برای علوم حسی و تجربی شمرده و طی می شود .

## ۹- سخن حضرت علی (ع) در مورد لزوم عبرت از تاریخ ؟

پیمان و شخصیت خود را در گرو آنچه می گویم قرار می دهم و ضمانت آنرا به عهده می گیرم . بی گمان هر کس به روشنی از پیشامدهای تاریخی و فرجام بد امت ها در گذشته عبرت بگیرد ، پیوسته آنها را در نظر داشته باشد ، ژرف در آنها بنگرد و قوانین و نوامیس حرکت جوامع را از آن حوادث دریابد ، واقع بینی و پرواداری او را از غلتیدن در جایگاه های شبهه ناک و هلاکت باز می دارد .

## ۱۰- فلسفه تاریخ را توضیح دهید ؟

فلسفه تاریخ عهده دار بررسی حقیقت و علت وجودی تحولات تاریخی ، کشف سنن حاکم بر آنها ، تعیین منازل برجسته ی حرکت تاریخ ، تبیین روش های پژوهش تاریخ و نیز ارزیابی دستاورد این قوانین است که می توان تاریخ کنونی را به فرمان آورد و گذشته را چراغ راه آینده قرار داد .

## ۱۱- نگاشته های تاریخ مسلمانان را نام ببرید ؟

۱- سیره نگاری ۲- تک نگاری ۳- تاریخ نویسی عمومی و تقویمی ۴- تاریخ نگاری بر اساس نسب شناسی  
۵- سبک خبری و پیوسته ۶- تاریخ نگاری محلی ۷- تاریخ نگاری فرهنگی و اجتماعی

## ۱۲- مکاتب تاریخ نگاری اسلامی را نام ببرید ؟

۱- مکتب تاریخ نگاری حجاز(مدینه) ۲- مکتب تاریخ نگاری عراق(بصره)  
۳- مکتب تاریخ نگاری شام ۴- مکتب تاریخ نگاری یمن ۵- سبک خبری و پیوسته  
۵- مکتب تاریخ نگاری ایرانی

## ۱۳- شعوبی گری ؟

کلیه افراد بشر را در داشتن بدی ها و خوبی ها برابر می داند و کسانی که به برتری عرب و سایر ملل معتقد نیستند.



## ۱۴- منابع مطالعاتی تاریخ اسلام را نام ببرید ؟

۱-منابع شفاهی ۲-منابع مکتوب ۳-منابع تصویری ۴-منابع معماری

## ۱۵- انواع دانش های کمکی تاریخ اسلام ؟

۱-زبان شناسی ۲-سند شناسی ۳-سکه شناسی ۴-جغرافیا ۵-ادبیات

## ۱۶- علل و انگیزه های توجه کم نظیر مسلمانان به مسئله تاریخ و تاریخ نگاری ؟

۱-قداست دانش و ارزش والای آن در اسلام

۲-موضوع تصدیقی قرآن در برابر انبیای پیشین و گزارش سرنوشت اصول و مبانی تعلیماتی آنان.

۳-ترغیب و تشویق های قرآن درباره ی سیر و مطالعه در زمین و کشف فلسفه تاریخ و عبرت گیری از

سرنوشت منکران ، تکذیب کنندگان ، باطل گرایان و ...

۴-لزوم بهره گیری از سیره و سنت معصومان ، به عنوان اسوه ی حسنه و الگو های کامل دین و گسترش

فرهنگ جاویدان اسلام

۵-اهتمام فرمانروایان به ماندگاری حکومت خویش و ارائه تصویری مناسب از خود .

۶-ورود ملت های گوناگون جهان به آیین اسلام و داد و ستد فرهنگی با دیگر اقوام و ملل

## ۱۷-مهمترین اسباب تحریف تاریخ اسلامی ۴ مورد را نام ببرید ؟

۱- فاصله ی زمانی و مکانی میان مورخ و پدیده ها

۲- اختلاف امت و پیدایش فرقه ها

۳- تعصب

۴- فشار فرمانروایان

۵- استفاده ی ناروای برخی دانشمندان اهل کتاب از کم اطلاعی خلفا و اطرافیان

۶- منبع تدوین حدیث توسط خلفا

## ۱۸-پژوهش در تاریخ اسلام ؟

پژوهش در تاریخ اسلام آنگاه علمی و گویای حقیقت است که شاخص هایی چون امکان عقلی ، استناد معتبر، هماهنگی

محتوا و سازگاری با وقایع قطعی تاریخ و فراین خارجی را دارا باشد و مخالف قرآن و روایات معتبر و صحیح نباشد.

## ۱۹-قبایل عرب؟

مهدی امینی

صفحه ۴

اساس ملیت و بافت اجتماعی ، سیاسی عرب بدوی قبیله بود .

## ۲۰- انصایان عرب به چند دسته تقسیم می شوند؟

۱- بانده : مراد قبایلی است که سالها قبل از ظهور اسلام به سبب نافرمانی به وسیله ی بلاهای آسمانی و زمینی از میان رفتند شامل اقوامی مانند آد و صور هستند و مساکن قوم عاد نزدیک بندر عقبه بودند و مساکن صود(قوم حضرت صالح) میان شام و حجاز نزدیک وادی القراء .

۲- باقیه : به دو شعبه عربه یا اصلی یا شهرنشین ها یا قحطانیان و عرب متعربه یا معدی یا ادنانیان تقسیم می شود .

قبیله قریش جزء عرب مستعربه می باشد و قبایل عوس و خذروج د و قبیله ی بزرگ مدینه در گروه عرب قحطانی قرار دارد .

## ۲۱- ارکان قبایل عرب چمد رکن است ؟

سه رکن شامل : ۱- نصب ۲- حسب ۳- عصب

## ۲۲- دو ویژگی عمده در انحطاط اخلاقی اعراب ؟

۱- جاهلیت: به معنی نادانی ، حماقت ، سفاهت ، بی خردی

۲- ظالمت : گمراهی در آیین پرستش و شرک به پروردگار جهانیان

## ۲۳- تعریف جاهلیت در قرآن ؟

قرآن کریم هر انسان متکبر و خود رای را جاهل می داند.

## ۲۴- موقعیت زن در بین اعراب قبل از اسلام ؟

در آن دوران زن از هیچگونه ارزشی برخوردار نبود و اعراب دورهی جاهلی زن را از حقوق فردی و اجتماعی محروم کرده بودند و او را همانند کالا و کنیز خرید و فروش می کردند زن مقهور اراده ی مرد بود و مرد از حق فروش ، کشتن ، زدن و آزار زن برخوردار بود زنان در بسیاری از موارد در انتخاب شریک زندگی خود اختیار نداشتند . چندهمسری برای مردان بدون قید و شرط بود.

## ۲۵- انواع طلاق ؟

ظهار: تشبیه زن به خواهر یا مادر برای تحریم ابدی

ایلا: سوگند خوردن و بلا تکلیف گذاشتن زن

فرار: گرفتار کردن زن بین طلاق و رجوع های متعدد

## ۲۶- بیعت زن ها با پیامبر؟

پیامبر به عنوان اولین حاکم مسلمانان در دورانی که هیچ کشوری برای زنان حق شرکت در قرارداد های اجتماعی قائل نبودند به زنان مسلمان چنین حقی داده است .

## ۲۷- بت های اعراب؟

صنم : (بتی به شکل انسان) مانند هُبل

وثن : (سنگ های مقدس و درختان و برخی خانه ها) مانند لات و منات و عزی

## ۲۸- حنیف؟

به معنی گراییدن ، از گمراهی به رستگاری روی آوردن است .

قران حضرت ابراهیم را پیشوای حنفا و آیین او را دین حنیف خوانده است .

## ۲۹- ولادت حضرت محمد (ص)؟

در روز ۱۷ ربیع الاول سال ۵۷۰ میلادی در مکه دیده به جهان گشود. نام پدرش عبدالله ابن عبدالمطلب و نام مادرش آمنه بود.

## ۳۰- بعثت حضرت محمد (ص)؟

در ۲۷ رجب در سن ۴۰ سالگی به پیامبری مبعوث شد .

## ۳۱- لقب امین؟

به فرد امانت دار ، راستگو ، خوش اخلاق ، با وقار ، کریم و شرافتمند گفته می شود که از هر ناپاکی و

گناه اجتناب می کند قریش رسول ا... را امین می خوانند.

حضرت محمد (ص) در ۲۰ سالگی در پیمان جوانمردی و نیکو کاری (حنف الفضول) شرکت کرد.



### ۳۲- گروه هایی که در برابر دعوت رسول ... برآشفتنند ؟

- ۱- آن ها که کورکورانه از نیاکان اطاعت می کردند.
- ۲- آنان که دل به دنیا و خوشی های آن سپرده و تنها به منافع خویش فکر می کردند .
- ۳- افرادی که خود را برتر دانشته طبقات پایین جامعه را بی مقدار می دانستند .
- ۴- آنان که اعتقاد به جبر را دست مایه ی خود قرار داده بودند.
- ۵- گروهی که بر اثر رذایل اخلاقی نمی توانستند موقعیت و ارزش پیامبر و خاندان وی را بپسندند.
- ۶- آنان که لجاجت و تعصب بیجا شخصیت انسانی آن ها را مسخ کرده نه تنها خود نمی اندیشیدند بلکه بیداری سایر انسانها را نیز نمی خواستند.

### ۳۲- مخالفان دعوت توحیدی پیامبر ؟

- ۱- مشرکان
- ۲- یهودیان
- ۳- منافقان

### ۳۳- اقدامات مشکریین ؟

- ۱- زمینه ی انزوای پیامبر
- ۲- برخورد رویارو با پیامبر

### ۳۴- شیوه های مبارزه با سپاه جهل ؟

- ۱- شکنجه های جسمی و روانی
- ۲- بهانه گیری های بی پایه
- ۳- درخواست انجام کار های فرا بشری
- ۴- پرسش های بی منطق و نامعقول
- ۵- تهمت سحر و جنون

### ۳۵- واکنش های قریش در برابر پیام آیات قرآن ؟

- ۱- تحریم شدن قرآن
- ۲- ایجاد هیاهو و جنجال هنگام تلاوت قرآن
- ۳- اسطوره -افسانه شمردن و شعر شمردن قرآن
- ۴- سرگرم کردن مردم به وسیله ی معرکه گیریانی چون نضربن حارت و نقل داستان های مردم پسند
- ۵- تردید به و حیانی بودن قرآن
- ۶- ترویج افسانه های منطق ستیزی چون افسانه غرانیق

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.  
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.